

Ammatillisista perustutkinnoista työelämään – Arviointi työllistymisen tukemisesta sekä urasuunnittelu- ja työelämävalmiuksista

2.1 Työllisyys ja työttömyys Suomessa suhteessa kansainväliseen tilanteeseen

Tässä alaluvussa kuvataan tiiviisti Suomen työllisyys- ja työttömyyskehitystä suhteessa kansainväliseen tilanteeseen. Tarkastelussa hyödynnetään OECD:n ja Eurostatin tilastotietoja.

Suomessa työllisyysaste on EU- ja OECD-maiden keskiarvoa korkeampi, mutta jää jälkeen Pohjoismaiden vertailussa

OECD:n tilastotietojen mukaan 20–64-vuotiaiden työllisyysaste ^[1] vaihteli Suomessa vuosina 2009–2024 73–78 ^[2] prosentin välillä ja oli koko tarkastelujakson ajan EU- ^[3] ja OECD-maiden keskiarvoja korkeampi, mutta muita Pohjoismaita matalampi. Vuonna 2024 työllisyysaste oli Suomessa 77 prosenttia, Islannissa 87 prosenttia ja muissa Pohjoismaissa 80–82 prosenttia. (OECD 2025a.)

20–24-vuotiaiden työllisyysaste vaihteli Suomessa vuosina 2009–2024 58–63 prosentin välillä ja oli koko tarkastelujakson ajan EU- ja OECD-maiden keskiarvoja korkeampi. Pohjoismaiden vertailussa Suomen työllisyysaste on jäänyt Tanskaa, Norjaa ja Islantia matalammaksi, kun taas Ruotsin työllisyysaste on ollut lähempänä Suomea. Vuonna 2024 20–24-vuotiaiden työllisyysaste oli Suomessa ja Ruotsissa 61 prosenttia, Norjassa 68 prosenttia, Tanskassa 70 prosenttia ja Islannissa 82 prosenttia. (OECD 2025b.)

Suomen työllisyysasteen eroa muihin Pohjoismaihin on selitetty eri näkökulmista (esim. Alatalo ym. 2019; Kauhanen 2021). Yhtenä syynä on pidetty sitä, että Suomessa osa-aikatyötä tekevien määrä on alhaisempi kuin muissa Pohjoismaissa sekä sitä, että Suomessa on suhteellisen paljon työikäistä työvoiman ulkopuolista väestöä. Lisäksi talouskasvu on ollut finanssikriisin (2007–2009) jälkeen Suomessa hitaampaa kuin muissa Pohjoismaissa. Eroja maiden välillä on myös työvoimapolitiikassa ja työsuhdeturvassa. (Alatalo ym. 2019.) Eri sektorien työllistävyys on niin ikään erilaista: Suomessa palveluvaltaistuminen on tapahtunut hitaammin kuin muissa Pohjoismaissa (emt.) ja julkisen sektorin osuus työllisistä on Suomessa Pohjoismaiden matalin (Kauhanen 2021).

Suomen työttömyysaste on OECD-maiden keskiarvoa ja useimpia Pohjoismaita korkeampi

OECD:n tilastojen (OECD 2025c) mukaan 20–64-vuotiaiden työttömyysaste ^[4] vaihteli Suomessa vuosina 2009–2024 6–9 prosentin välillä. Vuosina 2009–2019 työttömyys oli Suomessa EU-maiden keskiarvoa matalampi tai samalla tasolla, mutta vuodesta 2020 alkaen se oli EU:n keskiarvoa korkeampi. OECD-maiden

keskiarvoon verrattuna Suomen työttömyysaste oli koko tarkastelujakson ajan korkeampi, ja ero kasvoi erityisesti viime vuosina.

Pohjoismaiden vertailussa Suomessa 20–64-vuotiaiden työttömyysaste oli pääosin korkeampi kuin Tanskassa, Norjassa ja Islannissa. Suomen ja Ruotsin työttömyysasteet olivat olleet lähempänä toisiaan, mutta vuonna 2024 Suomessa työttömyys oli lähes 8 prosentin tasolla Pohjoismaiden korkein.

OECD:n tilastotietojen perusteella (OECD 2025d) 20–24-vuotiaiden työttömyysaste vaihteli Suomessa vuosina 2009–2024 10–18 prosentin välillä. Työttömyys oli korkeimmillaan vuonna 2015 ja matalimmillaan vuonna 2022. Nuorten työttömyysaste oli Suomessa pitkään EU-maiden keskiarvoa matalampi, mutta vuosina 2020 ja 2024 se ylitti EU:n keskiarvon. OECD-maiden keskiarvoon verrattuna nuorten työttömyysaste on ollut Suomessa pääsääntöisesti korkeampi.

Suhteessa muihin Pohjoismaihin 20–24-vuotiaiden työttömyys oli Suomessa vuosina 2009–2024 pääsääntöisesti suurempaa kuin Tanskassa, Norjassa ja Islannissa, mutta pienempää kuin Ruotsissa. Vuonna 2024 20–24-vuotiaiden työttömyysaste oli Ruotsissa 16, Suomessa 14, Tanskassa 12 ja Islannissa sekä Norjassa 7 prosenttia.

Ammatillisen tutkinnon suorittaneiden työttömyysaste on korkeampi Suomessa kuin EU:ssa ja Pohjoismaissa keskimäärin

Eurostatin tilastojen perusteella korkeintaan perusopetuksen suorittaneiden 20–64-vuotiaiden työllisyysaste vuosina 2009–2024 vaihteli Suomessa 50–57 prosentin välillä. Samalla aikavälillä toisen asteen koulutuksen ^[5] suorittaneiden työllisyys vaihteli 69–76 prosentin välillä. Korkeintaan perusopetuksen samoin kuin toisen asteen koulutuksen suorittaneiden työllisyysaste oli koko tarkastelujakson ajan Suomessa matalampi kuin muissa Pohjoismaissa. (Eurostat 2026a.)

Vuosina 2009–2024 korkeintaan perusopetuksen suorittaneiden 20–64-vuotiaiden työttömyysaste vaihteli Suomessa 11–18 prosentin välillä. Toisen asteen koulutuksen suorittaneiden työttömyysaste vaihteli puolestaan 7–10 prosentin välillä ollen korkeampi kuin muissa Pohjoismaissa. Toista astetta koskeviin lukuihin sisältyvät sekä ammatillinen että lukiokoulutus. Eurostatin tilastoista saa eriteltyä ammatillisen tutkinnon ^[6] suorittaneiden työttömyysasteet vuosina 2021–2024. Ammatillisen tutkinnon suorittaneiden 20–64-vuotiaiden työttömyysaste vaihteli Suomessa näiden neljän vuoden aikana 7–8 prosentin välillä, ollen jokaisena vuonna korkeampi kuin muissa Pohjoismaissa ja EU-maissa keskimäärin. EU-maissa työttömyysaste oli näiden vuosien aikana keskimäärin noin 5 prosenttia. Myös Ruotsissa työttömyysaste oli noin 5 prosenttia, mutta Tanskassa, Islannissa ja Norjassa vain noin 2–3 prosenttia. (Eurostat 2026b.)

-
- 1: Työllisyysaste kuvaa, kuinka suuri osuus ikäryhmän väestöstä on työllisiä.
 - 2: Tässä luvussa prosentit on pyöristetty kokonaisluvuiksi.
 - 3: EU-vertailu perustuu OECD:n European Union (27 countries) -koosteeseen.
 - 4: Työttömyysaste kuvaa, kuinka suuri osuus ikäryhmän työvoimasta on työttömiä.
 - 5: Ammatilliset perustutkinnot, ammattitutkinnot, erikoisammattitutkinnot ja lukiokoulutus.
 - 6: Ammatilliset perustutkinnot, ammattitutkinnot ja erikoisammattitutkinnot.